

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้ฐานข้อมูลทางการแพทย์ของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ฐานข้อมูลทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านฐานข้อมูลที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้ ความถี่ในการใช้ การเข้าถึง ผลที่ได้รับจากการใช้ และปัญหาในการใช้ ตลอดจนเปรียบเทียบฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์ที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้โดยมีสมมุติฐานในการวิจัยว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลเพื่อเตรียมการสอน และผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์เพื่อประกอบการเรียน และฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้มีความแตกต่างกัน

ประชากรที่ศึกษาได้แก่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านตามบัญชีรายชื่อคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านปีการศึกษา 2540 ซึ่งสำรวจเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 โดยงานกาเจ้าหน้าที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพิจารณาตามภาควิชาที่สังกัดและแต่ละภาควิชาต้องมีทั้งคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านสังกัดเท่านั้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้แจกแบบสอบถามให้ประชากรจำนวน 600 คนแบ่งออกเป็นคณาจารย์จำนวน 275 คน และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 325 คนซึ่งสังกัดอยู่ใน 13 ภาควิชา โดยได้แจกแบบสอบถามในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2541 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจากประชากร 516 คน โดยเป็นคณาจารย์จำนวน 238 คน และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 278 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ SPSS/PC (Statistical Packages for the Social Sciences for Personal Computer) คำนวณค่าร้อยละ แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้สรุปเป็น 4 หัวข้อ คือ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การใช้ฐานข้อมูล
3. ความพึงพอใจฐานข้อมูลที่ใช้
4. ปัญหาที่ประสบในการใช้ฐานข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่ส่งไปให้กับคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 600 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 516 คน (86.00%) เมื่อจำแนกตามสถานภาพปรากฏว่าเป็นคณาจารย์จำนวน 238 คน (86.55%) และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 278 คน (85.54%)

เมื่อจำแนกแบบสอบถามที่ได้รับตามภาควิชาที่สังกัดพบว่าในกลุ่มของคณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละสูงสุด 3 อันดับแรกเป็นคณาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ (18.91%) รองลงมาคือศัลยศาสตร์ (13.87%) และสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (13.03%) สำหรับคณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามร้อยละต่ำสุดมี 2 ภาควิชาที่ร้อยละต่ำสุดเท่ากัน คือเวชศาสตร์ฟื้นฟู และ ออร์โทปิดิกส์ (3.36%)

สำหรับในกลุ่มแพทย์ประจำบ้านที่ตอบแบบสอบถามร้อยละสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาควิชาอายุรศาสตร์ (24.82%) รองลงมาคือ ศัลยศาสตร์ (12.59%) และกุมารเวชศาสตร์ (12.23%) ส่วนแพทย์ประจำบ้านที่ตอบแบบสอบถามร้อยละต่ำสุด คือภาควิชา นิติเวชศาสตร์ (0.36%) เพราะเป็นภาควิชาที่มีแพทย์ประจำบ้านเพียงคนเดียว

นอกจากนี้ยังพบว่ามีคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้ฐานข้อมูลจำนวน 429 คน (83.14%) และไม่ใช้ฐานข้อมูลทุกฐานจำนวน 87 คน (16.86%) โดยเป็นคณาจารย์ที่ใช้ฐานข้อมูลจำนวน 157 คน (65.97%) และไม่ใช้ฐานข้อมูลทุกฐานจำนวน 81 คน (34.03%)

ส่วนแพทย์ประจำบ้านที่ใช้ฐานข้อมูลมีจำนวน 272 คน (97.84%) และไม่ใช่ทุกฐานข้อมูลจำนวน 6 คน (2.16%)

2. การใช้ฐานข้อมูล

การใช้ฐานข้อมูลจำแนกออกเป็น ฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้และไม่ใช้ วัดอุปประสงค์ในการใช้ ความถี่ในการใช้ การเข้าถึง วิธีการค้นหาข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้ รูปแบบของข้อมูลที่ได้รับจากการค้นหาข้อมูล ความพอใจกับผลที่ได้รับจากการค้นหาข้อมูล และเหตุผลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านไม่ใช้ฐานข้อมูลทุกฐาน

2.1 ฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้และไม่ใช้

2.1.1 ฐานข้อมูลที่ใช้

ผลการวิจัยปรากฏว่าฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้ คือฐานข้อมูล MEDLINE โดยมีคณาจารย์ใช้จำนวน 154 คน (98.09%) และแพทย์ประจำบ้านใช้จำนวน 269 คน (98.90%) ฐานข้อมูลที่ใช้รองลงมาคือ CURRENT CONTENTS โดยมีคณาจารย์ใช้จำนวน 54 คน (34.39%) และแพทย์ประจำบ้านใช้จำนวน 49 คน (18.01%) ส่วนฐานข้อมูล AIDSLINE เป็นฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านจำนวนน้อยที่สุดใช้ คือมีคณาจารย์ใช้จำนวน 10 คน (6.37%) และแพทย์ประจำบ้านใช้จำนวน 16 คน (5.88%)

สำหรับฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มปรากฏว่าคณาจารย์จำนวนสูงสุด 16 คน (10.19%) ใช้ฐานข้อมูล HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE รองลงมาจำนวน 10 คน (6.37%) ใช้ฐานข้อมูล INTERNAL MEDICINE และจำนวนต่ำสุด 7 คน (4.46%) ใช้ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN ส่วนแพทย์ประจำบ้านจำนวนสูงสุด 32 คน (11.76%) ใช้ INTERNAL MEDICINE รองลงมาจำนวน 26 คน (9.56%) ใช้ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE และจำนวนต่ำสุด 4 คน (1.47%) ใช้ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN

2.1.2 ฐานข้อมูลที่ไม่ใช้

สำหรับฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน
ไม่ใช้ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่**ไม่ใช้**ฐานข้อมูล AIDSLINE โดยมีคณาจารย์ที่**ไม่ใช้**จำนวน 147 คน (93.63%) และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**จำนวน 256 คน (94.12%) รองลงมาคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**ฐานข้อมูล CURRENT CONTENTS โดยมีคณาจารย์ที่**ไม่ใช้**จำนวน 103 คน (65.61%) และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**จำนวน 223 คน (81.99%) สำหรับฐานข้อมูล MEDLINE เป็นฐานข้อมูลที่มีจำนวนผู้**ไม่ใช้**น้อยที่สุดคือคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านที่**ไม่ใช้**เพียงกลุ่มละ 3 คน เท่ากัน (1.91% และ 1.10%)

ส่วนฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**ฐานข้อมูล AMERICAN FAMILY PHYSICIAN ตรงกันเป็นลำดับแรกโดยมีคณาจารย์**ไม่ใช้**จำนวน 150 คน (95.54%) และแพทย์ประจำบ้าน**ไม่ใช้**จำนวน 268 คน (98.53%) ฐานข้อมูลที่คณาจารย์**ไม่ใช้**รองลงมาคือ INTERNAL MEDICINE จำนวน 147 คน (93.63) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านจำนวน 246 คน (90.44%) **ไม่ใช้** HARRISON' S TEXTBOOK OF MEDICINE รองลงมา ลำดับต่อมาเป็นฐานข้อมูลที่คณาจารย์**ไม่ใช้**จำนวน 141 คน (89.81%) คือฐานข้อมูล HARRISON' S TEXTBOOK OF MEDICINE ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านจำนวน 240 คน (88.24%) **ไม่ใช้** INTERNAL MEDICINE

2.1.3 ฐานข้อมูลที่ใช้จำแนกตามภาควิชาที่สังกัด

ฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่คณาจารย์**ใช้**จำแนกตามภาควิชาที่สังกัด
 ผลการวิจัยปรากฏว่าคณาจารย์จากทุกภาควิชา**ใช้**ฐานข้อมูล MEDLINE รองลงมาคณาจารย์ใน 11 ภาควิชา**ใช้** CURRENT CONTENTS และมีคณาจารย์เพียง 3 ภาควิชาที่**ใช้** AIDSLINE

สำหรับฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มพบว่าร้อยละสูงสุดของคณาจารย์จาก 6 ภาควิชา**ใช้** HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE ในขณะที่ร้อยละสูงสุดของคณาจารย์ 3 ภาควิชา**ใช้** INTERNAL MEDICINE สำหรับ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN มีคณาจารย์ที่ร้อยละสูงสุด**ใช้**เพียงภาควิชาเดียว

ส่วนแพทย์ประจำบ้านปรากฏว่าฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ส่วนใหญ่ใช้คือ MEDLINE เช่นเดียวกันโดยมีแพทย์ประจำบ้านจากทุกภาควิชาใช้ สำหรับฐานข้อมูล CURRENT CONTENTS มีแพทย์ประจำบ้าน 12 ภาควิชาใช้ ส่วน AIDSLINE มีแพทย์ประจำบ้าน 6 ภาควิชาใช้

สำหรับฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มพบว่าแพทย์ประจำบ้านจาก 10 ภาควิชาใช้ INTERNAL MEDICINE รองลงมาใช้ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE ใน 8 ภาควิชา ส่วน AMERICAN FAMILY PHYSICIAN มีแพทย์ประจำบ้านใช้ใน 2 ภาควิชา

2.1.4 ฐานข้อมูลที่ไม่ใช้จำแนกตามภาควิชาที่สังกัด

สำหรับฐานข้อมูลบรรณานุกรมผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ทุกคน (100.00%) จาก 10 ภาควิชาไม่ใช้ AIDSLINE ในขณะที่คณาจารย์ทุกคน (100.00%) จาก 2 ภาควิชาไม่ใช้ CURRENT CONTENTS

ส่วนฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มที่คณาจารย์ไม่ใช้พบว่าคณาจารย์ทุกคน (100.00%) จาก 8 ภาควิชาไม่ใช้ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN และอีก 4 ภาควิชาไม่ใช้ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE ส่วนฐานข้อมูล INTERNAL MEDICINE มีคณาจารย์ทุกคน (100.00%) จากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ที่ไม่ใช้

สำหรับฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่แพทย์ประจำบ้านไม่ใช้ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ไม่ใช้ AIDSLINE มีจำนวน 7 ภาควิชา รองลงมาไม่ใช้ CURRENT CONTENTS จำนวน 3 ภาควิชา

ส่วนฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มปรากฏว่าแพทย์ประจำบ้านทุกคน (100.00%) จาก 11 ภาควิชาไม่ใช้ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN รองลงมาไม่ใช้ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE และ INTERNAL MEDICINE

2.2 วัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิจัย (84.08%) รองลงมาเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ (79.62%) เพื่อเตรียมการสอน (77.07%) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ (75.16%) และเพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย (70.70%) ส่วนแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบการเรียน (79.78%) รองลงมาเพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย (71.32%) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ (69.12%) และเพื่อทำวิจัย (58.09%)

2.3 ความถี่ในการใช้ฐานข้อมูล

สำหรับในด้านความถี่ในการใช้ฐานข้อมูลผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์ร้อยละสูงสุด (28.66%) และแพทย์ประจำบ้านร้อยละสูงสุด (28.68%) ใช้ฐานข้อมูลสัปดาห์ละครั้ง รองลงมาคณาจารย์ (23.57%) และแพทย์ประจำบ้าน (24.63%) ใช้ฐานข้อมูลเดือนละ 2 ครั้ง และคณาจารย์ (19.11%) และแพทย์ประจำบ้าน (20.96%) ใช้ฐานข้อมูลสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

2.4 การเข้าถึงฐานข้อมูลที่ใช้

จากผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ (78.34%) และแพทย์ประจำบ้าน (96.69%) ค้นฐานข้อมูลที่ห้องสมุด รองลงมาคณาจารย์ (63.06%) และแพทย์ประจำบ้าน (53.68%) ค้นฐานข้อมูลจากภาควิชาที่สังกัด และร้อยละต่ำสุดคือคณาจารย์ (34.39%) และแพทย์ประจำบ้าน (3.31%) ค้นฐานข้อมูลจากบ้าน

2.5 วิธีการค้นฐานข้อมูล

สำหรับวิธีการค้นฐานข้อมูลผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ค้นจากคำสำคัญ (80.89%) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้ชื่อเรื่อง (75.74%) รองลงมาคณาจารย์ใช้ชื่อเรื่อง (67.52%) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านใช้หัวเรื่อง (70.96%) และคณาจารย์ใช้หัวเรื่อง (65.61%) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านใช้คำสำคัญ (68.38%)

2.6 ระยะเวลาที่ใช้ฐานข้อมูลแต่ละครั้ง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าคณาจารย์ร้อยละสูงสุดใช้เวลาในการค้น 16-20 นาที (28.03%) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านร้อยละสูงสุดใช้เวลา 21-25 นาที (28.31%) รองลงมาคณาจารย์ใช้เวลา 30 นาทีขึ้นไป (22.93%) ส่วนแพทย์ประจำบ้านใช้เวลา 16-20 นาที (26.10%) และคณาจารย์ (20.38%) และแพทย์ประจำบ้าน (20.22 %) ใช้เวลา 26-30 นาที นอกจากนี้ยังพบว่ามีคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านตอบว่าใช้เวลาไม่แน่นอนด้วย ขึ้นอยู่กับเรื่องที่ต้องการค้นและรายละเอียดของเรื่องที่ต้องการ

2.7 รูปแบบของข้อมูลที่ได้รับจากการค้นหาข้อมูล

สำหรับรูปแบบของข้อมูลที่ได้รับจากการค้นหาข้อมูลผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ร้อยละสูงสุด (97.20%) และแพทย์ประจำบ้านร้อยละสูงสุด (97.06%) ได้รับรูปแบบผลการค้นเป็นบรรณานุกรมและสาระสังเขป รองลงมาคณาจารย์ (24.84%) และแพทย์ประจำบ้าน (38.97%) ได้รับผลการค้นเป็นรูปแบบบรรณานุกรม และร้อยละต่ำสุดของคณาจารย์ (14.65%) และแพทย์ประจำบ้าน (11.76%) ตอบว่าได้รับรูปแบบเป็นเนื้อหาเต็ม

2.8 ความพอใจกับผลที่ได้รับ

สำหรับความพอใจกับผลที่ได้รับนั้นผลการวิจัยปรากฏว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ (60.51%) และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ (59.56%) มีความพอใจมาก รองลงมาคณาจารย์ (30.57%) และแพทย์ประจำบ้าน (34.19%) มีความพอใจปานกลาง คณาจารย์ (6.37%) และแพทย์ประจำบ้าน (5.15%) มีความพอใจมากที่สุด และร้อยละต่ำสุดของคณาจารย์ (2.55%) และแพทย์ประจำบ้าน (1.10%) มีความพอใจน้อย สำหรับความพอใจในระดับน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบ

2.9 เหตุผลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านไม่ใช้ฐานข้อมูลทุกฐาน

สำหรับเหตุผลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านไม่ใช้ฐานข้อมูลเลยทุกฐาน ซึ่งมีจำนวน 87 คน แบ่งเป็นคณาจารย์จำนวน 81 คน และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่(83.91%) และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่(83.33%)ไม่ใช้ฐานข้อมูลเลยทุกฐานเพราะไม่คุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์ รองลงมาคณาจารย์ (59.26%) และแพทย์ประจำบ้าน (66.67%)ไม่ทราบขั้นตอนในการใช้ และคณาจารย์ (53.09%) ตอบว่าเพราะไม่มีเวลา ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านไม่ใช้เพราะไม่ทราบวิธีการใช้คำหรือวลีในการค้น(50.00%) ส่วนร้อยละต่ำสุดของคณาจารย์ไม่ใช้เพราะไม่มีความจำเป็นต้องใช้(9.88%) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านไม่มีความจำเป็นต้องใช้และไม่มีเวลา(16.67%)

3. ความพึงพอใจฐานข้อมูลที่ใช้

ผลการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับความพึงพอใจฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้นั้นได้จำแนกความพึงพอใจออกเป็น 2 ส่วน คือความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรมโดยได้จำแนกออกเป็น 5 เรื่องใหญ่ ๆ คือระบบการใช้ ความครอบคลุม ผลของการค้น เวลาที่ใช้ และความต้องการใช้ฐานข้อมูลต่อไป อีกส่วนหนึ่งเป็นความพึงพอใจฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มโดยจำแนกออกเป็น 4 เรื่องใหญ่ ๆ คือ ระบบการใช้ ความทันสมัย ผลของการค้น และเรื่องอื่น ๆ คือ ระยะเวลาในการค้นตั้งแต่เริ่มต้นค้นจนถึงสิ้นสุดการค้นกับผลที่ได้รับจากการค้น ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มต่อไป และความพึงพอใจกับการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มและคิดว่าถ้ามีแล้วไม่จำเป็นต้องมีฉบับที่เป็นรูปเล่ม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

3.1 ความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรม

จากการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 เรื่อง คือ ความต้องการใช้ฐานข้อมูลซึ่งรายละเอียดคือความต้องการใช้ฐานข้อมูลต่อไป (3.93) ผลของการค้น (3.76) และระบบการใช้ (3.43)

เมื่อจำแนกความพึงพอใจฐานข้อมูลแต่ละฐานปรากฏผลดังนี้

3.1.1 ฐานข้อมูล AIDSLINE

สำหรับฐานข้อมูล AIDSLINE ผลการวิจัยพบว่า มี คณาจารย์ใช้เพียง 3 ภาควิชาเท่านั้น คือ คณาจารย์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์มีความพึงพอใจในระดับมาก (3.68) สุนติศาสตร์-นรีเวชวิทยามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (3.39) และนิติเวชศาสตร์มีความพึงพอใจในระดับน้อย (2.40) ส่วนแพทย์ประจำบ้านที่ใช้ฐานนี้พบว่ามี 6 ภาควิชาและที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมี 4 ภาควิชา คือ กุมารเวชศาสตร์ (4.16) ศัลยศาสตร์ (4.00) อายุรศาสตร์ (3.78) และสุนติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (3.67)

3.1.2 ฐานข้อมูล CURRENT CONTENTS

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ที่ใช้ฐานข้อมูล CURRENT CONTENTS มี 11 ภาควิชาและมีความพึงพอใจในระดับมาก 7 ภาควิชา คือ ศัลยศาสตร์ (4.09) กุมารเวชศาสตร์ (3.83) อายุรศาสตร์ (3.80) โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (3.78) จักษุวิทยา (3.70) รังสีวิทยา (3.61) และจิตเวชศาสตร์ (3.60) ส่วนแพทย์ประจำบ้านที่ใช้ฐานข้อมูลนี้มี 12 ภาควิชาและที่มีความพึงพอใจในระดับมากมี 10 ภาควิชา คือ กุมารเวชศาสตร์ (4.24) จักษุวิทยา (3.99) โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (3.85) ออร์โทปิดิกส์ (3.75) รังสีวิทยา (3.71) สุนติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (3.67) ศัลยศาสตร์ (3.61) วิสัญญีวิทยา และอายุรศาสตร์ (3.58) เท่ากัน และจิตเวชศาสตร์ (3.54)

3.1.3 ฐานข้อมูล MEDLINE

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ทุกภาควิชาที่ศึกษาใช้ฐานข้อมูล MEDLINE และที่ใช้แล้วมีความพึงพอใจในระดับมากมี 9 ภาควิชา คือ ศัลยศาสตร์ (3.82) อายุรศาสตร์ (3.81) กุมารเวชศาสตร์ (3.80) จิตเวชศาสตร์ (3.72) พยาธิวิทยา (3.70) สุนติศาสตร์-นรีเวชวิทยา และออร์โทปิดิกส์ (3.67) เท่ากัน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (3.63) และนิติเวชศาสตร์ (3.53) ในขณะที่แพทย์ประจำบ้าน ในทุกภาควิชาใช้ฐานข้อมูลนี้ และที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีจำนวน 10 ภาควิชา คือ กุมารเวชศาสตร์ (3.93) จักษุวิทยา เวชศาสตร์ฟื้นฟู

และสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (3.74) เท่ากัน โสตน นาสิก ลาริงซีวิทยา (3.71) ศัลยศาสตร์ และ อายุรศาสตร์ (3.68) เท่ากัน รังสีวิทยา และออร์โทปิดิกส์ (3.67) เท่ากัน

3.2 ความพึงพอใจฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม

ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านที่ใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มมีความมีความพึงพอใจในระดับมากทุกเรื่อง คือ ผลของการค้น (3.77) ความทันสมัย (3.67) ในเรื่องอื่น ๆ คือ ระยะเวลาในการค้นตั้งแต่เริ่มต้นค้นจนสิ้นสุดการค้นกับผลที่ได้รับจากการค้น ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มต่อไป และความพึงพอใจกับการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มและคิดว่าถ้ามีแล้วไม่จำเป็นต้องมีฉบับที่เป็นรูปเล่ม(3.54) และระบบการใช้ (3.51)

เมื่อจำแนกความพึงพอใจฐานข้อมูลแต่ละฐานปรากฏผลดังนี้

3.2.1 ฐานข้อมูล AMERICAN FAMILY PHYSICIAN

ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์ที่ใช้ ฐานข้อมูล AMERICAN FAMILY PHYSICIAN มี 5 ภาควิชาและมี 2 ภาควิชาที่มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ เวชศาสตร์ ฟันฟู และศัลยศาสตร์ (3.77) สำหรับแพทย์ประจำบ้านที่ใช้ฐานนี้มีเพียง 2 ภาควิชาและความพึงพอใจในระดับมาก คือกุมารเวชศาสตร์ (4.00) และสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (3.73)

3.2.2 ฐานข้อมูล HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE

ผลการวิจัยการใช้ฐานข้อมูล HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE พบว่ามีคณาจารย์ใช้ 7 ภาควิชา และมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ภาควิชา ได้แก่ ศัลยศาสตร์ (4.19) อายุรศาสตร์ (3.61) และจิตเวชศาสตร์ (3.58) สำหรับแพทย์ประจำบ้านใช้ฐานข้อมูลนี้ 8 ภาควิชา และพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก 6 ภาควิชา คือ วิสัญญีวิทยา (3.94) จิตเวชศาสตร์ (3.80) เวชศาสตร์ฟันฟู (3.69) อายุรศาสตร์ (3.67) กุมารเวชศาสตร์ (3.58) และศัลยศาสตร์ (3.53)

3.2.3 ฐานข้อมูล INTERNAL MEDICINE

ผลการวิจัยพบว่ามีความพึงพอใจในฐานข้อมูล INTERNAL MEDICINE 7 ภาควิชา และที่มีความพึงพอใจในระดับมากมี 3 ภาควิชา ได้แก่ เวชศาสตร์ฟื้นฟู (4.28) อายุรศาสตร์ (4.03) และศัลยศาสตร์ (3.79) สำหรับแพทย์ประจำบ้านใช้ฐานข้อมูลนี้ 10 ภาควิชาที่มีความพึงพอใจในระดับมาก 8 ภาควิชา คือ ออร์โทปิดิกส์ (4.37) วิสัญญีวิทยา (3.93) อายุรศาสตร์ (3.89) รังสีวิทยา (3.86) พยาธิวิทยา (3.83) เวชศาสตร์ฟื้นฟู (3.64) ศัลยศาสตร์ (3.62) และจิตเวชศาสตร์ (3.53)

ปัญหาที่ประสบในการใช้ฐานข้อมูล

สำหรับผลการวิจัยในส่วนนี้ได้จำแนกรายการปัญหาออกเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) ผู้ใช้ฐานข้อมูล 2) เครื่องคอมพิวเตอร์และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การติดตามเอกสารฉบับสมบูรณ์ในกรณีของฐานข้อมูลบรรณานุกรม และ 4) เกี่ยวกับฐานข้อมูล สรุปได้ว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านประสบปัญหาในระดับปานกลางทุกเรื่องเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

เครื่องคอมพิวเตอร์และสิ่งอำนวยความสะดวก (3.08) สำหรับในด้านนี้มีรายละเอียด 5 รายการ ซึ่งปรากฏว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านประสบปัญหาในระดับปานกลาง 4 รายการ เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้ (3.33) เครื่องพิมพ์ผลการค้นจากฐานข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้ใช้ (3.28) ไม่มีคู่มือในการใช้เครื่อง (3.21) เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ (3.08) และประสบปัญหาในระดับน้อย 1 รายการเกี่ยวกับเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ตั้งอยู่ในที่ไม่เหมาะสม (2.49)

การติดตามเอกสารฉบับสมบูรณ์กรณีฐานข้อมูลบรรณานุกรม (2.95) ในด้านนี้มีรายละเอียด 2 รายการปรากฏว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านประสบปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ การติดตามเอกสารจากแหล่งข้อมูลในต่างประเทศ (3.20) ซึ่งมีรายละเอียดย่อย 2 รายการในเรื่องเกี่ยวกับเวลาที่ต้องรอรับเอกสาร (3.55) และค่าบริการ (2.85) สำหรับการติดตามเอกสารจากแหล่งข้อมูลในประเทศซึ่งมีรายละเอียดย่อย 2 รายการ คือ เวลาที่ต้องรอรับเอกสาร (2.90) และสำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับค่าบริการประสบปัญหาในระดับน้อย (2.49)

ผู้ใช้งานข้อมูล (2.64) สำหรับในด้านนี้มีรายละเอียด 5 รายการ ซึ่งเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านประสบปัญหาในระดับปานกลางในรายละเอียด 4 รายการ คือ ไม่เข้าใจวิธีการค้นหาข้อมูลและกลยุทธ์ในการค้น (2.75) ไม่ทราบขอบเขตเนื้อหาของฐานข้อมูลซีดีรอม (2.69) ไม่มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ (2.65) ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมมาก่อน (2.61) และประสบปัญหาในระดับน้อย 1 รายการในรายละเอียดเกี่ยวกับไม่รู้จักฐานข้อมูลซีดีรอม (2.49)

เรื่องเกี่ยวกับฐานข้อมูล (2.62) ซึ่งมีรายละเอียด 7 รายการเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยซึ่งคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านประสบปัญหาในระดับปานกลาง 5 รายการ คือ มีฐานข้อมูลให้ใช้น้อย (2.88) ฐานข้อมูลที่มีให้ใช้ไม่ตรงกับความต้องการ (2.77) ฐานข้อมูลที่มีให้ใช้ไม่ทันสมัย (2.72) ฐานข้อมูลที่มีให้ใช้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ (2.71) ค้นไม่พบเรื่องที่ต้องการในฐานข้อมูล (2.67) และอีก 2 รายการประสบปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่อง ไม่เข้าใจรายละเอียดในผลการค้นหาจากฐานข้อมูลว่าหมายถึงอะไร (เช่น SO หมายถึงชื่อวารสาร) (2.48) และข้อมูลในฐานข้อมูลมีการพิมพ์ผิดพลาด (2.09)

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าการใช้ฐานข้อมูลของคณาจารย์จำแนกตามภาควิชาที่สังกัด ทั้ง 13 ภาควิชาประสบปัญหาการใช้ฐานข้อมูลในระดับปานกลางเหมือนกัน คือ ออร์โทปิดิกส์ (3.03) วิสัญญีวิทยา (2.95) นิติเวชศาสตร์ และเวชศาสตร์ฟื้นฟู (2.94) เท่ากัน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (2.93) สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (2.92) จิตเวชศาสตร์ (2.90) กุมารเวชศาสตร์ (2.82) รังสีวิทยา (2.79) พยาธิวิทยา (2.73) จักษุวิทยา (2.69) อายุรศาสตร์ (2.63) และศัลยศาสตร์ (2.58) สำหรับแพทย์ประจำบ้านจำแนกตามภาควิชาที่สังกัด พบว่าทั้ง 13 ภาควิชา ประสบปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลในระดับปานกลางเหมือนกัน คือ เวชศาสตร์ฟื้นฟู (2.98) จิตเวชศาสตร์ และออร์โทปิดิกส์ (2.96) เท่ากัน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (2.92) ศัลยศาสตร์ (2.91) สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (2.90) วิสัญญีวิทยา (2.88) กุมารเวช ศาสตร์ (2.84) นิติเวชศาสตร์ (2.81) จักษุวิทยา และอายุรศาสตร์ (2.76) เท่ากัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้กันทุกภาควิชาและใช้เกือบทุกคนคือฐานข้อมูล MEDLINE ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Robbins (1993) ซึ่งศึกษาการใช้ฐานข้อมูล MEDLINE ของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ห้องสมุดชีวภาพทางการแพทย์ของมหาวิทยาลัยมินเนโซต้าที่พบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.9 ใช้ฐานข้อมูล MEDLINE และผลงานวิจัยของ กรรณิการ์ ชลลัมพี และพรทิพย์ อาณาประโยชน์ (2539) ที่พบว่าคณาจารย์คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูล MEDLINE จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้แสดงให้เห็นว่าฐานข้อมูล MEDLINE มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมทางการแพทย์จึงทำให้คณาจารย์สามารถสืบค้นสารนิเทศได้ตรงกับความต้องการ

สำหรับผลการวิจัยในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลนั้นจะเห็นได้ว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิจัย รองลงมาเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อเตรียมการสอน เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบการเรียน รองลงมาเพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อทำวิจัย และเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกันกับผลการวิจัย 2 อันดับแรกของ Woolf (1989) ที่พบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิจัย และรองลงมาคือเพื่อเตรียมการประชุมและการสอน ส่วนแพทย์ประจำบ้านใช้เพื่อการวินิจฉัยโรคและต้องการทราบอาการของโรคเพื่อการรักษาผู้ป่วย สำหรับผลการวิจัยของ Anchalee Chamchuklin and Aung Myint (1990) ที่พบว่าคณาจารย์ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิจัยร่วมกับแพทย์ประจำบ้าน และผลการวิจัยของ Robbins (1993) ที่พบว่าคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ห้องสมุดชีวภาพทางการแพทย์ของมหาวิทยาลัยมินเนโซต้า ร้อยละ 80.5 ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้เป็นบางส่วน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการทำวิจัยมีความจำเป็นสำหรับคณาจารย์แพทย์เป็นอย่างมากจึงทำให้ต้องแสวงหาสารนิเทศอยู่ตลอดเวลาเพราะผลการวิจัยทางการแพทย์เป็นประโยชน์ที่จะนำไปแก้ปัญหาในการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วยทำให้การรักษาผู้ป่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยในด้านความถี่ในการใช้ฐานข้อมูล ซึ่งจะเห็นว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านร้อยละสูงสุดใช้ฐานข้อมูลสัปดาห์ละครั้ง รองลงมาใช้เดือนละ 2 ครั้ง และสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ต่างจากผลการวิจัยของ Robbins (1993) ที่พบว่าคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้ฐานข้อมูลเดือนละ 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้ง และสัปดาห์ละ 1 หรือ 2 ครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความถี่ในการใช้ฐานข้อมูลขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ หรือขึ้นอยู่กับความสนใจในการสืบค้นสารสนเทศในเรื่องต่าง ๆ

จากผลการวิจัยในด้านการเข้าถึงฐานข้อมูลที่ใช้จะเห็นได้ว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่มาค้นหาข้อมูลในห้องสมุด รองลงมาจะค้นจากภาคีวิชาที่สังกัด แต่ผลการวิจัยของ Curtis et al. (1997) พบว่าคณาจารย์มีความพึงพอใจที่จะค้นหาข้อมูลจากที่ทำงานมากกว่าที่จะมาใช้ในห้องสมุด จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าผู้ใช้ต้องการความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูลแสดงว่าระบบการเข้าถึงจากภาคีวิชาในบางครั้งประสบผลในเรื่องของการเข้าถึงจึงทำให้คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่มาใช้ในห้องสมุด เนื่องจากการเข้าถึงฐานข้อมูลง่ายกว่าการเข้าถึงจากภาคีวิชาที่สังกัดซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้ใช้ และการสืบค้นสารสนเทศโดยผ่านระบบเครือข่ายของคณะแพทยศาสตร์ในบางครั้งประสบปัญหาในเรื่องระบบการสื่อสารจึงทำให้ยากแก่การเข้าถึงฐานข้อมูล

จากผลการวิจัยในด้านระยะเวลาที่ใช้ฐานข้อมูลแต่ละครั้งพบว่าคณาจารย์ใช้ฐานข้อมูลครั้งละ 16-20 นาที ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านใช้เวลา 21-25 นาที แต่ผลการวิจัยของ Collen and Flagle (1985) พบว่าคณาจารย์และแพทย์ใช้ฐานข้อมูลครั้งละประมาณ 8.2-8.4 นาที อาจเป็นเพราะทักษะในการใช้ฐานข้อมูลแตกต่างกันหรือรายละเอียดของเรื่องที่ต้องการค้นมีความแตกต่างกันจึงทำให้ระยะเวลาในการใช้ฐานข้อมูลมีความแตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยในด้านความพอใจกับผลที่ได้รับสามารถสรุปได้ว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจในระดับมาก

จากผลการวิจัยในด้านเหตุผลที่ไม่ใช้ฐานข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านที่ตอบว่าไม่ใช้ฐานข้อมูลเลยทุกฐานให้เหตุผลว่าเพราะไม่คุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่ทราบขั้นตอนในการใช้ และไม่มีเวลา ในขณะที่ผลการวิจัยของ Anchalee Chamchuklin and Aung Myint (1990) ที่พบว่าไม่มีเวลาค้นเองจึงต้องให้เจ้าหน้าที่ค้นให้

การทดสอบสมมติฐาน

ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ

1. คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์เพื่อเตรียมการสอน และผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์เพื่อทำวิจัยและประกอบการเรียนนั้น จากผลการวิจัยปรากฏว่าวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลของคณาจารย์ส่วนใหญ่จำนวน 132 คน (84.08%) เพื่อทำวิจัย รองลงมาจำนวน 125 คน (79.62%) เพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวน 121 คน (77.07%) เพื่อเตรียมการสอน จำนวน 118 คน (75.16%) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยถือว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้โดยมีวัตถุประสงค์สลับลำดับกันแต่อยู่ในกลุ่มของวัตถุประสงค์ที่เป็นส่วนใหญ่ สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลของแพทย์ประจำบ้าน ปรากฏว่าส่วนใหญ่จำนวน 217 คน (79.78%) มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อประกอบการเรียน รองลงมาจำนวน 194 คน (71.32%) ใช้เพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย จำนวน 188 คน (69.12%) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และจำนวน 158 คน (58.09%) เพื่อทำวิจัย ฉะนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงแต่ผลการวิจัยมีวัตถุประสงค์สลับลำดับกันแต่ยังอยู่ในกลุ่มที่เป็นส่วนใหญ่

สำหรับสมมติฐานประการที่ 2 ได้ตั้งไว้ว่าฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์ที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้มีความแตกต่างกันนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าจำนวนและร้อยละสูงสุดของคณาจารย์ 154 คน (98.09%) และแพทย์ประจำบ้าน 269 คน (98.90%) ใช้ฐานข้อมูล MEDLINE เป็นอันดับแรกตรงกัน อันดับที่ 2 คณาจารย์จำนวน 54 คน (34.39%) และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 49 คน (18.01%) ใช้ CURRENT CONTENTS ตรงกัน สำหรับฐานข้อมูล AIDSLINE เป็นฐานข้อมูลที่คณาจารย์จำนวน 10 คน (6.37%) และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 16 คน (5.88%) ใช้เป็นอันดับที่ 3 ตรงกัน

ส่วนฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มผลการวิจัยพบว่าจำนวนและร้อยละสูงสุดของคณาจารย์จำนวน 16 คน (10.19%) ใช้ฐานข้อมูล HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE ในขณะที่แพทย์ประจำบ้านจำนวน 32 คน (11.76%) ใช้ฐานข้อมูล INTERNAL MEDICINE รองลงมา

คณาจารย์จำนวน 10 คน (6.37%) ใช้ INTERNAL MEDICINE ส่วนแพทย์ประจำบ้านจำนวน 26 คน (9.56%) ใช้ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE สำหรับฐานข้อมูล AMERICAN FAMILY PHYSICIAN นั้นคณาจารย์จำนวน 7 คน (4.46%) และแพทย์ประจำบ้านจำนวน 4 คน (1.47%) ใช้เป็นอันดับ 3 ตรงกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรม (ตารางที่ 47) ผลการวิจัยปรากฏว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรม CURRENT CONTENTS และ MEDLINE ในเรื่องระบบการใช้ ผลของการค้นเวลาที่ใช้ และความต้องการใช้ฐานข้อมูลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้ ปรากฏว่ามีความพึงพอใจ 1 ฐาน คือ AIDSLINE ในเรื่องความครอบคลุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เป็นบางส่วน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม (ตารางที่ 58) ผลการวิจัย ปรากฏว่าคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม ได้แก่ HARRISON'S TEXTBOOK OF MEDICINE และ INTERNAL MEDICINE ในเรื่องความทันสมัย ผลของการค้น และในเรื่องอื่น ๆ เช่น ระยะเวลาในการค้นตั้งแต่เริ่มค้นจนถึงสุดการค้นกับผลที่ได้รับจากการค้น ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มต่อไป และความพึงพอใจกับการใช้ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มและคิดว่าถ้ามีแล้วไม่จำเป็นต้องมีฉบับที่เป็นรูปเล่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้ปรากฏว่ามีความพึงพอใจ 1 ฐานคือ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN ในเรื่องระบบการใช้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เป็นบางส่วน

เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรมและฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน (ตารางที่ 59) โดยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่าทั้งคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจฐานข้อมูลบรรณานุกรมซึ่งได้แก่ AIDSLINE, CURRENT CONTENTS และ MEDLINE และฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม ได้แก่ AMERICAN FAMILY PHYSICIAN, HARRISON'S TEXTBOOK

OF MEDICINE และ INTERNAL MEDICINE ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการให้บริการฐานข้อมูลทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง

1. หอสมุดควรจัดคู่มือการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลไว้ในที่ที่ผู้ใช้สามารถนำมาใช้ในขณะที่มีปัญหาได้อย่างสะดวก หรือในกรณีที่ผู้ใช้ต้องการศึกษาการใช้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ใช้ที่ไม่มีทักษะในการใช้ฐานข้อมูลได้วิธีหนึ่ง
2. หอสมุดควรจัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสืบค้นฐานข้อมูลไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล ถึงแม้ว่าในปัจจุบันหอสมุดคณะแพทยศาสตร์ ได้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นกว่าเดิมาก็ตาม แต่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงยังมีไม่เพียงพอกับผู้ใช้ นอกจากนี้เครื่องพิมพ์ผลการค้นนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้เป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นจึงควรจัดหาเพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกในการสืบค้นฐานข้อมูลมากยิ่งขึ้น
3. การจัดฝึกอบรมการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลนับว่าเป็นสิ่งสำคัญของงานบริการอีกด้านหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารนิเทศเรื่องที่ต้องการได้ด้วยตนเองตลอดจนเป็นการฝึกทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันถึงแม้ว่าหอสมุดจะได้ร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะแพทยศาสตร์จัดฝึกอบรมการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลเป็นประจำอยู่แล้วก็ตาม แต่ยังไม่ทั่วถึงมีผู้เสนอให้มีการจัดการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวไม่ทั่วถึง หรือการฝึกอบรมตรงกับเวลาที่คณาจารย์ และแพทย์ประจำบ้านไม่สามารถมาเข้าร่วมฝึกอบรมได้ ฉะนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมในแต่ละครั้งเป็นการล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในเรื่องของเวลาของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน หรือบุคลากรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมฝึกอบรม

4. การมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล ให้ความช่วยเหลือด้วยความยินดีและเต็มใจในการให้คำแนะนำในการสืบค้นฐานข้อมูลแก่ผู้ใช้ โดยจะต้องมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ที่ห้องสมุดจัดไว้ซึ่งต้องประจำอยู่ ณ ที่ให้บริการสืบค้นฐานข้อมูล

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยปรากฏว่าได้มีผู้ตอบแบบสอบถามเสนอให้มีการจัดหาฐานข้อมูลทางการแพทย์เฉพาะทางทุกสาขามาให้บริการ ซึ่งการจัดหาฐานข้อมูลดังกล่าวที่มีผู้เสนอมานั้นมีราคาแพง ประกอบกับสภาวะทางเศรษฐกิจในขณะนี้ไม่เอื้อในเรื่องงบประมาณซึ่งมีจำกัด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทางหนึ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง คือห้องสมุดทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายที่จะร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณได้วิธีหนึ่ง

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาการใช้ฐานข้อมูลของบุคลากรทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนแพทย์ทุกสถาบันเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
2. ควรศึกษาการใช้ฐานข้อมูลกับประชากรกลุ่มอื่น ๆ ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นนักวิจัย นิสิตแพทย์ นิสิตสหเวชศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบกับ การใช้ฐานข้อมูลของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการให้บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
3. ควรศึกษาความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลที่หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้พัฒนาขึ้นเอง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพในการใช้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ยิ่งขึ้น